

Sygn. akt IV Ca 76/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

28 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Płocku, IV Wydział Cywilny - Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca SSO Renata Wanecka (spr.)

Sędziowie: SO Katarzyna Mirek – Kwaśnicka

SO Joanna Świerczakowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Bałdyga

po rozpoznaniu na rozprawie 28 marca 2018r. w P.

sprawy z powództwa T. L.

przeciwko Towarzystwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowo – akcyjnej z siedzibą w G.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gostyninie z 21 listopada 2017r.

sygn. akt I C 85/17

1. oddała apelację;

2. zasądza od T. L. na rzecz Towarzystwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowo – akcyjnej z siedzibą w G. 1.800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 76/18

UZASADNIENIE

T. L. 7 lutego 2017r. złożył do Sądu Rejonowego w Gostyninie pozew przeciwko Towarzystwu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowo – akcyjnej w G. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Gostyninie 1 sierpnia 2006r. w sprawie I Nc 316/06, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności 19 września 2006r., któremu Sąd Rejonowy w Gostyninie w sprawie I Co 980/15 8 stycznia 2016r. nadał klauzulę wykonalności na rzecz następcy prawnego, którym jest pozwana spółka.

W uzasadnieniu powód twierdził, że pozwana nie mogła nabyć wierzytelności od dotychczasowego wierzyciela, tj. od Spółdzielczej (...) w G., ponieważ z treści postanowienia z 18 lutego 2013r. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostrołęce I. Z., wynika że wierzycielem jest (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. T. L. z treści postanowienia Komornika wywiódł, że wcześniej doszło do nabycia wierzytelności przez (...) spółkę z o.o., zatem to ten podmiot mógłby dokonać dalszego zbycia na rzecz Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. Wskazał, że podstawą prawną żądania jest art. 840 § 1 pkt. 2 kpc.

Towarzystwo (...) spółka z o.o., spółka k. a. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa, zaprzeczając aby miała miejsce umowa cesji wierzytelności między Spółdzielczą (...) w G., a (...) spółką z o.o. Omyłka komornika w postanowieniu nie oznacza, że taki przelew miał miejsce.

Wyrokiem z 21 listopada 2017r. Sąd Rejonowy w Gostyninie oddalił powództwo oraz zasądził od T. L. na rzecz Towarzystwa (...) spółki z o.o. w G. kwotę 917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił:

Sąd Rejonowy w Gostyninie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 1 sierpnia 2006r., wydanym w sprawie I Nc 316/06, zasądził od T. L. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo -Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 4.897,40zł wraz z odsetkami i kosztami oraz w postępowaniu klauzulowym nadał mu klauzulę wykonalności.

Postanowieniem z 8 stycznia 2016r. w sprawie I Co 980/15 Sąd Rejonowy w Gostyninie nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności na rzecz nowego wierzyciela, pozwanego Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. z siedzibą w G.. Niniejszy tytuł wykonawczy stał się podstawą wszczęcia przeciwko T. L. postępowania egzekucyjnego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gostyninie I. M., prowadzonego pod sygnaturą Km 1064/16.

Sąd I instancji dokonał następującej oceny prawnej:

Powództwo opozycyjne o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem, ale może być oparte wyłącznie na przyczynach wymienionych w art. 840 § 1 kpc.

Powód w swoich twierdzeniach faktycznych zakwestionował, że nastąpiło skuteczne przejście obowiązku objętego przedmiotowym nakazem zapłaty ze Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G. na rzecz Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. w G., na podstawie cesji z 11 grudnia 2014r., ponieważ wierzyciel pierwotny już wcześniej zbył tę wierzytelność na rzecz (...) spółki z o.o. w S.. Byłoby to więc zdarzenie, o jakim mowa w pkt.1 in fine art. 840 § 1 kpc. Jednak w dalszej części uzasadnienia pozwu powód podał jako podstawę prawną żądania pkt. 2 art. 840 § 1 kpc. Ten z kolei przepis pozwala dłużnikowi powołać się na zdarzenia występujące po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub po zamknięciu rozprawy oraz zarzucie spełnienia świadczenia, jeśli jego podniesienie było niedopuszczalne w sprawie. Powód nie przywołał żadnego zdarzenia, które można tak zakwalifikować.

T. L. nie dowiódł, że Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo -Kredytowej im. S. w G. nie mogła zbyć skutecznie przedmiotowej wierzytelności na rzecz Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. w G.. Oparł bowiem to twierdzenie jedynie na treści dokumentów otrzymanych od Komornika I. Z. w sprawie Km 1740/11, w których pierwotnie występująca w charakterze wierzyciela Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. została zastąpiona przez (...) spółkę z o.o. w S.. Powód uznał, że musiało dojść do przejścia dochodzonej wierzytelności między tymi wierzycielami. Tymczasem była to tylko pomyłka Komornika, który wyjaśnił to w piśmie z 4 października 2017r. i sprostował w tym zakresie postanowienie o umorzeniu postępowania w tej sprawie, a wierzycielem w tej sprawie była cały czas Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa im. S. w G..

Powód podniósł ponadto zarzut przedawnienia odsetek naliczonych 8 lutego 2016r, czyli upływem 3 lat od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania w sprawie Komornika I. Z. w sprawie Km 1740/11. Taka okoliczność mogłaby stanowić podstawę do częściowego pozbawienia wykonalności przedmiotowego tytułu wykonawczego, jednak zarzut ten jest niezasadny. Prawomocne zakończenie postępowania w tej sprawie nastąpiło później niż 18 lutego 2013r., ponieważ postanowienie uprawomocniło się dopiero po jego doręczeniu. Z kolei już 30 listopada 2015r. pozwany, jako nowy wierzyciel złożył wniosek o nadanie na swoją rzecz klauzuli wykonalności w sprawie Co 980/15 i przed 19 lutego 2016r. złożył wniosek o egzekucję do Komornika Sądowego w S. M. S.. Między prawomocnym zakończeniem poprzedniego postępowania egzekucyjnego, a dokonaniem przez nowego wierzyciela

następnych czynności, przerywających bieg przedawnienia, nie upłynął zatem okres 3 lat, nawet jeśli przyjąć założenie, że odsetki przedawniają się niezależnie od roszczenia głównego.

W tych okolicznościach Sąd uznał, że powód nie wykazał zaistnienia żadnej z przesłanek określonych w art. 840 § 1 kpc i powództwo podlega oddaleniu w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożył T. L., zaskarżając go w całości i zarzucił naruszenie:

- art. 840 § 1 kpc poprzez uznanie, iż powód nie wykazał zaistnienia żadnej z przesłanek określonych w ww. przepisie, podczas gdy z załączonych przez niego do pozwu dokumentów wynikało zaistnienie zdarzenia wskazanego w pkt 1 powołanego przepisu, które zezwalało na wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego, co w konsekwencji doprowadziło do nieuwzględnienia żądania pozwu;

- art. 98 kpc poprzez obciążenie powoda jako stronę przegrywającą proces kosztami procesu, podczas gdy powód, dysponując dokumentami uzyskanymi z Sądu oraz od Komornika Sądowego mógł być przekonany o słuszności wytoczenia przedmiotowego powództwa, zaś dopiero w toku postępowania okazało się, że to Komornik Sądowy popełnił błąd skutkujący wniesieniem pozwu przez powoda, zatem w tej sytuacji Sąd winien zastosować wobec niego zasadę słuszności wyrażoną w art. 102 kpc i nie obciążać go obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;

- art. 102 kpc poprzez nieodstąpienie od obciążenia powoda kosztami procesu, podczas gdy w niniejszej sprawie wystąpił przypadek szczególnie uzasadniony, umożliwiający Sądowi skorzystanie z zasady słuszności.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy w Gostyninie w postępowaniu upominawczym w 1 sierpnia 2006r., sygn. akt I Nc 316/06, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności 19 września 2006r., któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Gostyninie z 8 stycznia 2016r. w sprawie I Co 980/15 została nadana klauzula wykonalności na skutek przejścia uprawnień na rzecz wierzyciela Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. w G., na którego przeszły uprawnienia dotychczasowego wierzyciela Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo -Kredytowej im. S. z siedzibą w G. oraz nieobciążanie powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania stronie pozwanej.

W odpowiedzi na apelację Towarzystwo (...) spółka z o.o. spółka k. a. w G. wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd II instancji podziela pogląd Sądu Rejonowego, że powód nie wykazał żadnej z przesłanek, o jakich mowa w art. 840 kpc, w szczególności art. 840 § 1 pkt. 2 kpc, na który powołuje się w uzasadnieniu pozwu, a który przewiduje, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne. Twierdzenia faktyczne powoda wskazują na to, że bardziej odwołuje się on do punktu 1 powołanego wyżej przepisu. Stanowi on, że dłużnik może domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

W ocenie Sądu Okręgowego, T. L. zbyt pochopnie zdecydował się na wytoczenie powództwa. Swoje przekonanie o braku uprawnienia Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej im. S. w G. do zbycia wierzytelności Towarzystwu (...) spółce z o.o. spółce k. a. powód oparł wyłącznie na treści postanowienia komornika o umorzeniu

postępowania. Nie ma wątpliwości, że funkcjonariusz publiczny, jakim jest komornik sądowy, powinien ze szczególną starannością przygotowywać wszelkie dokumenty, które wysyła do stron postępowania egzekucyjnego, zatem wpisanie w miejsce (...) im. (...) w (...) spółki z o.o. w S., świadczy o niedbalstwie. Jak się okazało, takie działanie było wynikiem oczywistej omyłki pisarskiej, która podlega sprostowaniu. Strona powodowa, która korzysta z pomocy zawodowego pełnomocnika, nie powinna konstruować pozwu tylko i wyłącznie na podstawie własnych domysłów. Przed złożeniem pozwu pełnomocnik dłużnika powinien się upewnić, czy kiedykolwiek doszło do nadania klauzuli wykonalności na rzecz (...) spółki z o.o. w S. w miejsce dotychczasowego wierzyciela – (...) im. (...) w G., a jeśli tak, to w jakiej sprawie i ewentualnie przeanalizować treść umowy cesji. Zapoznanie się z aktami egzekucyjnymi w sprawie Km 1740/11, prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostrołęce – I. Z. uchroniłoby powoda przed wytoczeniem oczywiście bezzasadnego powództwa.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że Sąd Rejonowy nie uchybił treści art. 840 § 1 kpc.

Sąd I instancji co do zasady prawidłowo rozstrzygnął o kosztach procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik (art. 98 kpc). Nie było podstaw do zastosowania art. 102 kpc. Mimo wyjaśnienia w toku postępowania nieporozumienia, które doprowadziło powoda do błędnego przekonania, iż nie było podstaw do nadania klauzuli wykonalności na rzecz Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. w G., T. L. nie zdecydował się na cofnięcie pozwu opartego na kwestionowaniu podstaw do nadania klauzuli wykonalności. Korekty wymagało natomiast określenie wysokości kosztów procesu na rzecz pozwanej, co nastąpiło w wyniku rozpoznania zażalenia Towarzystwa (...) spółki z o.o. spółki k. a. w sprawie IV Cz 105/18.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach procesu za II instancję Sąd również orzekł zgodnie z art. 98 kpc. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanej została ustalona zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radcy prawnego.

Nie ma bowiem racji Sąd Rejonowy, że wartość przedmiotu sporu w tej sprawie powinna być ustalona na 5.000 zł. Zgodnie z art. 20 kpc, do wartości przedmiotu sporu nie wlicza się odsetek, pożytków i kosztów, żądanych obok roszczenia głównego. Wysokość należności głównej, której dochodziła (...) im. (...) w G. w sprawie I Nc 316/06 wynosiła 4.897,40 zł, zatem niezrozumiałe jest, na jakiej podstawie Sąd przyjął wartość przedmiotu sporu na 5.000 zł.

Ponadto należy zauważyć, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego jest sposobem obrony merytorycznej przed prowadzoną egzekucją, pozwalającym na pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, jeżeli prowadzenie egzekucji na podstawie tego tytułu narusza prawa podmiotowe dłużnika wynikające z prawa materialnego. Zmierza ono do odmiennego, niż to wynika z tytułu wykonawczego, ukształtowania prawa. Jest to zatem powództwo niezależne od podstawy roszczenia i rozstrzygnięcia objętego tytułem wykonawczym, zmierza bowiem do pozbawienia wykonalności tego tytułu nie dlatego, że tytuł egzekucyjny nie odpowiadał prawu w dacie jego powstania (wydania orzeczenia), lecz dlatego, że bądź nie było podstaw do nadania klauzuli wykonalności, bądź też nastąpiły - po powstaniu tytułu - zdarzenia, które wyłączają dopuszczalność egzekucji. W związku z tym wysokość wynagrodzenia pełnomocnika w przypadku powództwa z art. 840 kpc określa nie wartość przedmiotu sporu, którego rozstrzygnięcie znalazło wyraz w danym tytule wykonawczym, lecz ta wartość przedmiotu sporu, którą stosownie do art. 19 § 2 kpc podaje dłużnik, względnie, którą sąd skoryguje w trybie art. 25 kpc (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 24 stycznia 2013r., sygn. I Acz 107/13, LEX nr 1264406).